

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Cerem conferența națională!

O atmosferă înecătoare plutește de o vreme încoace asupra politicii noastre naționale. Mai mult ca ori când opiniunea publică a vieții noastre naționale este desorientată și deprimată de o nesiguranță înăbușitoare, căci după furtunile ce s'au deslănțuit asupra capului nostru, acum toată lumea tace, par'că abătută și dezgustată. Deputații, cari după părerea noastră ar avea datoria să informeze poporul, să-i arate calea nădejilor sale viitoare, să-l strângă laolaltă și să-l organizeze, ne spun că suntem prea pretențioși când cerem totul dela dânsii, că au și ei dreptul la odihnă și că, să mai facă și alții, pentru că dânsii se simțesc osteniți. Comitetul național, care precum știm mai există cu numele, de mult a lăsat în grija deputaților soarta partidului și a politicii naționale, cunoscându-le poate și susceptibilitatea de un amestec ilegal al acelora cari nu erau deputați.

De aici poate și explicația că fruntașii aceștia s'au dat la o parte și li-se pare că nu-i privește și pe dânsii strigătele ce răsună din toate părțile despre necesitatea de a ne organiza, de a ne strânge rândurile, de a ne pregăti pentru luptele ne asemănat de grele ce ne așteaptă.

Și în vreme ce aceasta este starea internă a partidului, loviturile din afară sunt tot mai îndrăznețe, valorile primejdiilor ce ne impresoară tot mai mari.

Nu s'au șters și vor trăi încă multă vreme impresiile grelei lovituri, — poate

a celei mai grele — pe care am primit-o în primăvara asta, în forma atentatului guvernului la cultura noastră națională.

Poporul românesc și-a opus aci toată protestarea, a făcut toate eforturile, toate opintirile, n'a putut totuși împiedeca atentatul mizerabil. Lovitura s'a dat, și o adâncă rană s'a tăiat în carnea noastră care nu se va vindeca încurând. Cu toții am căpătat impresia, acum neîndoioasă, că nu mai este vorba de o simplă luptă de revendicații politice, ci de o luptă pe moarte și viață, de o luptă cu un dușman care ți-a decretat, nu mai puțin decât — moartea.

Pentru lupta aceasta, noi nu eram pregătiți, nu eram organizați. D'aceia am și fost iute doborâți. Să nu mai căutăm cine și-a făcut, cine nu datoria, este o rușine dacă au fost și d'aceia cari nu și-au făcut-o, ori nu pe deplin. Intr'un partid organizat nici aceasta nu eră cu puțință. Acolo sunt constrinși cu toții la împlinirea datoriei. Să privim la lupta croaților. Ce măreață, ce hotărâtă și gata de cele mai mari sacrificii, cu toate că nu este o luptă în care existența lor să fie în joc. Ce frumos exemplu ne dau acești croați! Un popor cu mult mai mic decât noi și totuși bucurându-se de drepturi la cari noi nu îndrăznim nici a visa măcar. Nimic mai bine însă nu ne explică situația lor avantajoasă ca tocmai lupta lor de acum. Ei cu toate că au ce pierde, pun totul în joc pentru a cuceri puținul ce le mai lipsește. Fac deci aproape invers ca noi. Nouă ne lipsește totul și luptăm cu timiditatea și moderațiunea oa-

menilor cari au ce pierde. Cui nu-i bate la la ochi aceasta deosebire comparând curagiul și hotărârea eroică a luptătorilor croați bunăoară cu șovăiala episcopatului nostru, de ambele confesiuni. De unde vine aceasta? Fără îndoiala din lipsă de organizație care să ne dea și un control, să fie deodată și un for de disciplinare, de pedepsire și de remunerare. Am avut și noi Drohobeczki-i noștri, dar unde s'a văzut la noi vre-odată o justă revoltă a opiniei publice care să pedepsească în felul croaților pe trădători. La noi și Burdea găsește loc în societatea românească, măcar că el nici nu-și tăgăduiește profesia de trădător.

Nu le spunem aceste pentru a le invoca drept un motiv mai mult pentru necesitatea organizării noastre pe care o solicităm mereu. Ar fi și banal să mai insistăm asupra acestei necesități. Orice partid are nevoie de organizare, la noi însă este chestie cu de-a dreptul de a exista ori nu ca partid, chestia organizării.

Am văzut ce furtuni au trecut peste noi și cât de mult organizarea noastră lăsa de dorit, am fi cu de-adreptul culpabili dacă nu ne-am apucă deci imediat și fără amânare de munca organizării.

Iată de ce, nu ne mai mulțumim a accentua așa în vag, ca să fim odată urniți din loc și să vedem făcându-se începutul muncii, ci ne adresăm către *comitetul național*, cu rugarea expresă să binevoiască a convoca, dar imediat, fără nici o amânare, *adunarea națională*, pentru a se da puțință națiunii de a chibzui asupra stării în care

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

După examen.

Impresii de: Tr. Magier jun.

II.

Dragă amice,

4 Iunie.

După o călătorie de jumătate zi, în viața mea doar cea mai supărătoare, am ajuns în pace acasă.

Când trenul era gata de plecare, o fluierătură lungă, și se puse în mișcare, o tristețe și un pustiu mi-s'a coborât în suflet. Fumul din gară, căldura mă mai amețiseră. Ce străini îmi păreau acum oamenii! N'aș fi intrat în vorbă cu nime. Cine m'ar fi văzut și ar fi căutat pe dinafară să-mi cunoască starea sufletească, ar fi zis de sigur, că sunt sub impresia unei scene de dragoste, de curând petrecută.

Iar dacă m'ar fi văzut cu câtă jale priviam din fereastra cupeului după orașul, ce se perdea în zare, ar fi zis, că privesc după teatrul aventurilor de dragoste, ascunse în umbra nopților tăcute.

Știi bine dragă amice, că nu e drept! Corsoul ce e drept îmi era adevărată distracție, mă simțeam ca și într'o societate binecunoscută și făceam psihologie asupra unor tipuri de stradă. Cunoști bruneta aceea, pe care o urmăream din stradă în stradă. Tot cu romane era subsuoară, trebuie că-i erau lectura favorită. Noi ne-am și dat părerea asupra ei, că e înveninată de lectura

romanelor. Știi cum alerga prin stradele cele mai ascunse, i-se părea că e prin Londra, Paris, jucând pe eroina unui roman de mare senzație.

În urmă periră din vedere și coșurile fabricelor, o ceață azurie acoperi dinaintea privirei mele orașul cu atâtea suveniri.

M'am lăsat sdrobot pe o laviță. Din când în când mai priveam pe fereastră.

În toate părțile monotonia șesului. Nici paseri săgețând razele soarelui, nu vedeam. Ori poate erau, dar ochii mei nu le puteau da nici o atențiune.

Monotonia asta, hurducătura trenului, țivlitura locomobilei, pe cari alădăată nici nu le luam în seamă, le simțeam acum potențat.

Așa am călătorit până când linii negre au început a brăzda zarea.

Munții noștri își desvăleau contururile pe marginea orizontului. Mai târziu și de-oparte și de alta catenele de munți se apropie deolaltă, așa că calea ferată e silită să facă tăieturi pentru a putea străbate mai departe, iar noi sburăm în goană nebună spre adâncul lor.

Pe aici m'am trezit din toropoteala, care mă cuprinsese.

Ajunsesem în ținutul locuit de ai noștri. Trenul se oprî într'o gară.

Pasageri pușini, nime nu suia, nici scoborâ. O liniște domnia pe vale.

Deodată începu a bate toaca și clopotele începură a suna.

Bisericuța albă, așezată pe o ridicătură, nu era departe de gară. Dangătul duios al clopotelor,

tic-tacul sărbătorec al toacei pătrundeă până la mine în cupeu.

Sufletul pustiu mi-se umplu de această muzică sfântă. Incet ca o rugăciune, zvonul sfânt îmi străbătu toate colțurile acelu neîmpăcat suflet.

Am trecut într'o lungă visare. Atâta mângâiere mi-a adus acel moment, încât mă simțiam din nou născut. În viața mea n'am ascultat cu atâta plăcere vestirea sărbătorii de mâne. A doua zi era: Constantin și Elena.

Mi-a dat o nouă putere de viață acel cântec, și cu cât pătrundeam mai adânc spre creerul muntelui, cu cât mă apropiam mai mult de satul meu, de casa mea, fiorul unei vieți nouă, necunoscută mie până acum, mă cuprindeă.

Ce schimbare va aduce ziua de mâne pentru sufletul meu, nu știu.

Al tău amic

Traian.

III.

Dragă amice,

7 Iunie.

Dispoziția sufletească a omului stă în strâns raport și cu schimbările climatice. De câteva zile plouă întins. Casa mi-e încunjurată de pomi bătrâni, printre crângile cărora țărăie încet ploaia. E un sunet ce-ți pofteste somn.

Noaptea adesea mă trezește murmurul unui părăuaș, umflat de multele ploi. Curge pe sub fereastra mea și atâta clocotește și se zbate între țărmi înguști, încât vrând nevrând, trebuie să te împaci cu ideia, că e romantic să-l auzi în tăcerea nopții și astfel te înșeli pe tine însuși, voidnd a te convinge că e plăcut și nu supărător sgomotul lui.

ne aflăm, și a face singură pașii de lipsă pentru organizarea partidului.

Nu mai insistăm asupra însemnătății ce ar avea o adunare națională, tocmai acum, când multă lume ar dori să afle cari sunt sentimentele românilor după atâtea împilări și ofenze și când glasul nostru ar avea un răsunet mai puternic ca oricând uninduse cu cel al celorlalți frați în suferință.

Inc'odată deci în numele opiniuni publice întregi credem că ne adresăm, când cu insistență *cerem convocarea conferenței naționale!*

Slovacii nu recunosc legea Apponyi. În comuna Theben (Dévény-Ujfalu, comitatul Pressburg) consiliul școlar catolic a declarat că nu recunoaște noua lege școlară despre învățământul primar ci va respecta pe cea veche. Președintele consiliului școlar, fostul deputat Frabini a raportat cazul comisiei administrative a comitatului.

Trăiască slovacii!

Deputații kossuthiști în fața alegătorilor. Domnii deputați kossuthiști se răcoresc pe acasă sau pe la băi de oboselile muncii parlamentare de-a discursurile deputaților români și croați și de oboselile — votării (căci altă oboseală din partea lor nu găsim în toată sesiunea trecută). La toamnă însă ei se vor coborî între alegători, dându-le cont despre activitatea lor, care în realitate a fost o neactivitate foarte productivă — pentru ei.

Și parecă vedem pe mulți dintre ei într-o încercătură gravă despre ce să spue alegătorilor. Situația cea mai leznicioasă va fi încă a unuia ca Nagy György sau ca Markos Gyula. Toată activitatea lor despre care vor raporta alegătorilor se va alcătui din câteva cuvinte: »Porcilor, ticăloșilor. Afară cu voi«, acestea repetate de câteva mii de ori.

Reforma pensiilor. Suntem informați, că în ministerul de finanțe se lucrează la reforma pensiilor funcționarilor de stat. Legea actuală a pensiilor stabilește, precum se știe, după 10 ani de serviciu penzia la 40 procente din salariu, iar pentru fiecare an următor se compută un adaus de 2 procente din salariu. Bani de cvartir nu se

Azi noapte mi-a rătăcit firul ideilor departe pe calea fantaziei, visam un tablou de un romanticism exagerat, cetit în romanul: »Cavalerii nopții«, tradus pe românește de dl Vulcan.

Anume acolo la început, unde întâlnim într-o noapte furtunoasă, pe la mezul nopții doi călăreți luptând cu furia vântului și-a ploii pe țărâmul mării izbit de valuri. Un cavaler și servitorul. Ploaia curge udându-i pân' la piele, vântul rece suflă turbat, caii, nește animale nobile, tremură și se îndoie sub povară, țărâmul mării e spinos, valurile mugesc îngrozitor, amenințând să-i acopere și să-i tragă în sânul ei rece dar ei luptă cu îndărătnicie contra elementelor turbate.

Când ciasul bate 12 în noapte ei trebuie să fie la turnul dela Penn-Oil.

Cetisem de mult acest roman și azi noapte trăiam în acțiunea lui. Ulițele sunt înfundate în glod, simplii țărani se sufucă până la genunchi și așa înnoată prin noroi. Nu mi-e un lucru nou acesta, căci aci am crescut, dar totuși mă impresionează.

Și de ce oare numai acum? Timpul morocănos mă ține în casă, cetesc puțin și nu cuget nimic.

Incep a mă obișnui cu vieța de acasă.

Suvenirile din oraș le privesc mai palide.

Când prind însă câte una mi-se tulbură din nou sufletul, dar iute se și liniștește.

Al tăm amic: Traian.

iau în combinațiune la stabilirea pensiei. Reforma legii constă în adausul de 2 1/2 procente din salariu la pensie pentru anul al 11-lea și următorii. Afară de aceea se intenționează urcarea banilor de cvartir, cu un adaus dela 200 cor. în sus, iar jumătate din banii de cvartir vor fi computați la stabilirea procentelor pensiei. Ceeace ar însemna: *pensie cât salariul după 35 ani de serviciu*, în loc de 40 ani, cum e acum. Și aceasta e una din micile reforme ale guvernului, înainte de-a pleca.

Pangermaniștii împotriva listei civile. În ședința de ieri a camerei austriace deputații pangermaniști *Iäger* și *Malik* au înaintat propunerea urgentă ca guvernul să roage pe M. Sa să cedeze din lista sa civilă un milion de coroane pentru fondul de invalizi și pentru acelaș scop să se reducă și veniturile arhiducilor. Propunerea a fost respinsă.

Legea trenurilor secundare. La ministerul de comerț se studiază un proiect de lege despre trenurile secundare.

Un proiect de lege despre țigani. Din incidentul crimei dela Dános, s'a sulevat ideea de a se aduce în sesiunea viitoare un proiect de lege înaintea camerei, prin care se va reglementa definitiv chestiunea țiganilor. Ce păcat, că îngrijirea părintească a guvernului se întinde până și asupra țiganilor, tocmai când croații vor să facă obstrucție.

Din România.

Starea dlui B. P. Hașdeu, ilustrul nostru filolog și scriitor, s'a îmbunătățit simțitor.

Di Hașdeu se află în cura d-lor medici Leonte și Bărdescu, cari speră că până în 3—4 zile bătrânul savant va fi cu totul restabilit și va putea să se reîntoarcă la castelul său din Câmpina.

Din Croația.

Meetingul dela Șușak.

Dăm acuma un rezumat mai larg al discursurilor rostite la Șușak de către deputații croați. Șușakul este un orașel de vre-o 10—12000 de suflete și este lipit de Fiume de care-l desparte numai un riușel peste care trece un pod. Autoritățile au avut temeri de mari manifestații și armata a fost concentrată pentru a împiedeca excesele, dar liniștea nu a fost turburată. Orașul a fost pavoazat. La sosirea lor deputații au fost salutați cu multă însuflețire de poporul adunat. În sunetele muzicii ei au mers spre piața principia. O mulțime de vre-o 3—4000 oameni este adunată ca să-i asculte.

Sunt prezeuți Erasmus *Barcici* deputatul orașului, Francisc *Supilo*, șeful coaliției serbo-croate și deputatul Mazuranici.

Un preot naționalist.

Primul orator este preotul din Tersatto **Andrei Raciki**. Scopul acestei adunări, zice, este de a dovedi solidaritatea noastră pentru coaliția sârbo-croată în lupta ei stăruitoare împotriva Ungariei. (Strigăte furtunoase: *Jos ungerii!*) Ceeace ne fac acuma ungerii, este insuportabil. Ei ne-au răpit ținutul dintre Drava și Mura, ne-au șterpelit Fiume, ne-au privat de guvernul nostru național și acuma ei vor să ne răpească și limba noastră, naționalitatea noastră și să ne impuie în chip ilegal limba ungerescă. (*Jos Ungaria! Jos ungerii!*)

Ne-am unit acum sunt 800 de ani cu ungerii pentru a ne apăra de vrăjmași. Dar ei totdeauna au depășit hotarele. Și

zic, ca Frangepan după dezastrul dela Mohács: »Slavă domnului, că ungerii au mers așa de departe«, (Aplauze). Slavă domnului că s'au compromis într'atâta, căci toată lumea îi va osândi. Guvernul Wekerle (*Jos Wekerle! Jos ticălosul!*) vrea să ne răpească limba — pe baza compromisului. (*Jos compromisul! Sunt buni (de spânzurătoare!) Dar ne încredem în șefii noștri cari nu vor suferi tirănia ungerescă și vor preferi să moară decât să primească acest jug! (Trăiască Supilo, trăiască Barcici!)*)

Mântuirea tuturora — votul universal.

Erasmus **Barcici**, deputatul Șușakului, spune că se bucură că reprezintă pe acest oraș care totdeauna a fost o cetate tare împotriva unirei cu ungerii. (*Jos compromisul! Aruncați-l în foc!*) *Dacă am mai fi suferit tirănia ungerescă, Croația ar fi pierit.* Am luptat deci împotriva ei și coaliției serbo-croate se datorește și faptul, că azi presa nu se conșacă și că ne putem întruni aici.

Arătând istoricul conflictului spune, că guvernul a numit ban pe un individ (*Jos cu ticălosul!*) care a primit să subjuge Croația și a cărui faptă dintâie a fost să ne răpească dieta. Nu vom demisiona de mandatele noastre, căci la toamnă vom duce o luptă și mai cumplită, vom face obstrucție și mai înverșunată pentru drepturile noastre. Vom împiedeca desbaterea compromisului și votarea garanțiilor constituției ungeresti. **Nădăjduesc că votul universal va izbuti să înfrângă domnia ungerescă.** Când oligarhia va fi înfrântă, popoarele Ungariei și ale Croației se vor uni pe baze democratice, în dragoste frățescă și-și vor respecta reciproc drepturile. Până atunci încă multe vom avea de dat, dar idealul nostru ne va căli forțele: *Croația neatârnată și liberă.* Trăiască Croația neatârnată.

Noi nu suntem ca ungerii!

Urmează la cuvânt Supilo.

Ziarele ungeresti, zice el, nu înțeleg lupta noastră. Noi nu vrem să facem o politică de cuceriri în Balcani. Misiunea noastră este alta. Vrem să apărăm răsăritul de năvălirea apusului, de acel *Drang nach Osten* al Europei, după cum în trecut am apărut apusul de năvălirea răsăriteană a trecutului. Impunind această menire, apărăm în acelaș timp și libertățile noastre. Politica aceasta ne-a călăuzit și ea a dat naștere rezoluției dela Fiume. A fost o tactică strălucită, căci am răsturnat domnia mamelucilor (a partidului zis »național« — N. R.). Am voit să colaborăm cu ungerii pentru binele poporului nostru, dar în loc de înțelegere, am primit dela aliații noștri o palmă. (Mare sgomot, *Jos Kossuth obraznicul! Jos Wekerle! Jos măcelarul jidan!*)

Proiectul de lege despre căile ferate ne-ar fi făcut iluzorii orice drepturi. (*Jos ungerii!*) Ungerii au cercat să ne îmbuneze și să ne îndulcească cu hatăruri personale. *Au crezut că și noi suntem ca ei, că ne vom vinde pe avantajii materiale, pe sinecure și posturi grase. Au socotit că odată ajunși la putere vom face ca ei, vom jefui și vom prăda bugetul, umplându-ne buzunarele ca ei.* Dar s'au înșelat amarnic. (Strigăte fruntunoase: *Jos cu ungerii!! Jos limba ungerescă!!*) Vom renunța la toate, dar nu vom renunța niciodată la drepturile Croației! (Aplauze).

Cerem conferența națională!

O atmosferă înecătoare plutește de o vreme încoace asupra politicii noastre naționale. Mai mult ca ori când opiniunea publică a vieții noastre naționale este desorientată și deprimată de o nesiguranță înăbușitoare, căci după furtunile ce s'au deslănțuit asupra capului nostru, acum toată lumea tace, par'că abătută și dezgustată. Deputații, cari după părerea noastră ar avea datoria să informeze poporul, să-i arate calea nădejilor sale viitoare, să-l strângă laolaltă și să-l organizeze, ne spun că suntem prea pretențioși când cerem totul dela dânsii, că au și ei dreptul la odihnă și că, să mai facă și alții, pentru că dânsii se simțesc osteniți. Comitetul național, care precum știm mai există cu numele, de mult a lăsat în grija deputaților soarta partidului și a politicii naționale, cunoscându-le poate și susceptibilitatea de un amestec ilegal al acelora cari nu erau deputați.

De aici poate și explicația că fruntașii aceștia s'au dat la o parte și li se pare că nu-i privește și pe dânsii strigătele ce răsună din toate părțile despre necesitatea de a ne organiza, de a ne strânge rândurile, de a ne pregăti pentru luptele ne asemănat de grele ce ne așteaptă.

Și în vreme ce aceasta este starea internă a partidului, loviturile din afară sunt tot mai îndrăznețe, valurile primejdiilor ce ne împresoară tot mai mari.

Nu s'au șters și vor trăi încă multă vreme impresiile grele loviturii, — poate a celei mai grele — pe care am primit-o în primăvara asta, în forma atentatului guvernului la cultura noastră națională.

Poporul românesc și-a opus aci toată protestarea, a făcut toate eforturile, toate opintirile, n'a putut totuși împiedeca atentatul mizerabil. Lovitura s'a dat, și o adâncă rană s'a tăiat în carnea noastră care nu se va vindeca încurând. Cu toții am căpătat impresia, acum neîndoioasă, că nu mai este vorba de o simplă luptă de revendicații politice, ci de o luptă pe moarte și viață, de o luptă cu un dușman care ți-a decretat, nu mai puțin decât — moartea.

Pentru lupta aceasta, noi nu eram pregătiți, nu eram organizați. D'aceia am și fost iute doborâți. Să nu mai căutăm cine și-a făcut, cine nu datoria, este o rușine dacă au fost și d'aceia cari nu și-au făcut-o, ori nu pe deplin. Intr'un partid organizat nici aceasta nu eră cu putință. Acolo sunt constrinși cu toții la împlinirea datoriei. Să privim la lupta croaților. Ce măreață, ce hotărâtă și gata de cele mai mari sacrificii, cu toate că nu este o luptă în care existența lor să fie în joc. Ce frumos exemplu ne dau acești croați! Un popor cu mult mai mic decât noi și totuși bucurându-se de drepturi la cari noi nu îndrăznim nici a visa măcar. Nimic mai bine însă nu ne explică situația lor avantajoasă ca tocmai lupta lor de acum. Ei cu toate că au ce perde, pun totul în joc pentru a cuceri puținul ce le mai lipsește. Fac deci aproape invers ca noi. Nouă ne lipsește totul și luptăm cu timiditatea și moderațiunea oamenilor cari au ce pierde. Cui nu-i bate la la ochi aceasta deosebire comparând curagiul și hotărârea eroică a luptătorilor croați bunăoară cu șovăiala episcopatului nostru, de ambele confesiuni. De unde vine aceasta? Fără îndoiala din lipsă de organizație care

să ne dea și un control, să fie deodată și un for de disciplinare, de pedepsire și de remunerare. Am avut și noi Drohobeczki-i noștri, dar unde s'a văzut la noi vre-odată o justă revoltă a opiniei publice care să pedepsească în felul croaților pe trădători. La noi și Burdea găsește loc în societatea românească, măcar că el nici nu-și tăgăduiește profesia de trădător.

Nu le spunem aceste pentru a le invoca drept un motiv mai mult pentru necesitatea organizării noastre pe care o solicităm mereu. Ar fi și banal să mai insistăm asupra acestei necesități. Orice partid are nevoie de organizare, la noi însă este chestie cu de-a dreptul de a exista ori nu ca partid, chestia organizării.

Am văzut ce furtuni au trecut peste noi și cât de mult organizarea noastră lăsa de dorit, am fi cu de-a dreptul culpabili dacă nu ne-am apucă deci imediat și fără amânare de munca organizării.

Iată de ce, nu ne mai mulțumim a accentua așa în vag, ca să fim odată urniți din loc și să vedem făcându-se începutul muncii, ci ne adresăm către *comitetul național*, cu rugarea expresă să binevoiască a convoca, dar imediat, fără nici o amânare, *adunarea națională*, pentru a se da puțință națiunii de a chibzui asupra stării în care ne aflăm, și a face singură pașii de lipsă pentru organizarea partidului.

Nu mai insistăm asupra însemnătății ce ar avea o adunare națională, tocmai acum, când multă lume ar dori să afle cari sunt sentimentele românilor după atâtea împilări și ofențe și când glasul nostru ar avea un răsunet mai puternic ca oricând uninduse cu cel al celorlalți frați în suferință.

Înc'odată deci în numele opiniei publice întregi credem că ne adresăm, când cu insistență *cerem convocarea conferenței naționale!*

Slovacii nu recunosc legea Apponyi. În comuna Theben (Dévény-Ujfalú, comitatul Pressburg) consiliul școlar catolic a declarat că nu recunoaște noua lege școlară despre învățământul primar ci va respecta pe cea veche. Președintele consiliului școlar, fostul deputat Frabini a raportat cazul comisiei administrative a comitatului.

Trăiască slovacii!

Deputații kossuthiști în fața alegătorilor. Domnii deputați kossuthiști se răcoresc pe acasă sau pe la băi de oboseală muncii parlamentare de-a asculta discursurile deputaților români și croați și de oboseala — votării (căci altă oboseală din partea lor nu găsim în toată sesiunea trecută). La toamnă însă ei se vor coborî între alegători, dându-le cont despre activitatea lor, care în realitate a fost o neactivitate foarte productivă — pentru ei.

Și parecă vedem pe mulți dintre ei într'o încurcătură gravă despre ce să spue alegătorilor. Situația cea mai leznicioasă va fi încă a unuia ca Nagy György sau ca Markos Gyula. Toată activitatea lor despre care vor raporta alegătorilor se va alcătui din câteva cuvinte: »Porcilor, ticăloșilor. Afară cu voi«, acestea repetate de câteva mii de ori.

Reforma pensiilor. Suntem informați, că în ministeriul de finanțe se lucrează la reforma pensiilor funcționarilor de stat. Legea actuală a pensiilor stabilește, precum se știe, după 10 ani de serviciu penzia la 40 procente din salariu, iar pentru fiecare an următor se computează un adaus de 2 procente din salariu. Bani de cvartir nu se iau în combinațiune la stabilirea pensiei. Re-

forma legii constă în adausul de 2½ procente din salariu la pensie pentru anul al 11-lea și următorii. Afară de aceea se intenționează urcarea banilor de cvartir, cu un adaus dela 200 cor. în sus, iar jumătate din banii de cvartir vor fi computați la stabilirea procentelor pensiei. Ceeace ar însemna: *pensie cât salariul după 35 ani de serviciu*, în loc de 40 ani, cum e acum. Și aceasta e una din micile reforme ale guvernului, înainte de-a pleca.

Pangermaniștii împotriva listei civile. În ședința de ieri a camerei austriace deputații pangermaniști *läger* și *Malik* au înaintat propunerea urgentă ca guvernul să roage pe M. Sa să cedeze din lista sa civilă un milion de coroane pentru fondul de invalizi și pentru acelaș scop să se reducă și veniturile arhiducilor. Propunerea a fost respinsă.

Legea trenurilor secundare. La ministeriul de comerț se studiază un proiect de lege despre trenurile secundare.

Un proiect de lege despre țigani. Din incidentul crimei dela Dános, s'a suievat ideea de a se aduce în sesiunea viitoare un proiect de lege înaintea camerei, prin care se va reglementa definitiv chestiunea țiganilor. Ce păcat, că îngrijirea părintească a guvernului se întinde până și asupra țiganilor, tocmai când croații vor să facă obstrucție.

Din Croația.

Meetingul dela Sušak.

Dăm acuma un rezumat mai larg al discursurilor rostite la Sušak de către deputații croați. Sušakul este un orașel de vre-o 10—12000 de suflete și este lipit de Fiume de care-l desparte numai un râuleț peste care trece un pod. Autoritățile au avut temeri de mari manifestații și armata a fost concentrată pentru a împiedeca excesele, dar liniștea nu a fost turburată. Orașul a fost pavoazat. La sosirea lor deputații au fost salutați cu multă însuflețire de poporul adunat. În sunetele muzicii ei au mers spre piața principia. O mulțime de vre-o 3—4000 oameni este adunată ca să-i asculte.

Sunt prezeuți Erasmus *Barcici* deputatul orașului, Francisc *Supilo*, șeful coaliției serbo-croate și deputatul Mazuranici.

Un preot naționalist.

Primul orator este preotul din Tersatto Andrei **Raciki**. Scopul acestei adunări, zice, este de a dovedi solidaritatea noastră pentru coaliția sârbo-croată în lupta ei stăruitoare împotriva Ungariei. (Strigăte furtunoase: *Jos ungarii!*) Ceeace ne fac acuma ungarii, este insuportabil. Ei ne-au răpit ținutul dintre Drava și Mura, ne-au șterpelit Fiume, ne-au privat de guvernul nostru național și acuma ei vor să ne răpească și limba noastră, naționalitatea noastră și să ne impue în chip ilegal limba ungurească. (*Jos Ungaria! Jos ungarii!*)

Ne-am unit acum sunt 800 de ani cu ungarii pentru a ne apăra de vrăjmași. Dar ei totdeauna au depășit hotarele. Și zic, ca Frangepan după dezastrul dela Mohács: »Slavă domnului, că ungarii au mers așa de departe«, (Aplauze). Slavă domnului că s'au compromis într'atâta, căci toată lumea îi va osândi. Guvernul Wekerle (*Jos Wekerle! Jos ticăloșul!*) vrea să ne răpească limba — pe baza compromisului. (*Jos compromisul! Sunt buni de spânzurați!*) Dar ne încredem în șefii noștri cari nu vor

suferi tirănia ungurească și vor preferi să moară decât să primească acest jug! (Trăiască Supilo, trăiască Barcici!)

Mântuirea tuturoră — votul universal.

Erasmus Barcici, deputatul Șuşakului, spune că se bucură că reprezintă pe acest oraș care totdeauna a fost o cetate tare împotriva unirei cu ungurii. (Jos compromisul! Aruncați-l în foc!) *Dacă am mai fi suferit tirănia ungurească, Croația ar fi pierit.* Am luptat deci împotriva ei și coaliției serbo-croate se datorește și faptul, că azi presa nu se conșacă și că ne putem întruni aici.

Arătând istoricul conflictului spune, că guvernul a numit ban pe un individ (Jos cu ticălosul!) care a primit să subjuge Croația și a cărui faptă dintâie a fost să ne răpească dieta. Nu vom demisiona de mandatele noastre, căci la toamnă vom duce o luptă și mai cumplită, vom face obstrucție și mai înverșunată pentru drepturile noastre. Vom împiedeca desbaterea compromisului și votarea garanțiilor constituției ungurești. **Nădăduesc că votul universal va izbuti să înfrângă domnia ungurească.** Când oligarhia va fi înfrântă, popoarele Ungariei și ale Croației se vor uni pe baze democratice, în dragoste frățească și-și vor respecta reciproc drepturile. Până atunci încă multe vom avea de dat, dar idealul nostru ne va căli forțele: *Croația neatârnată și liberă.* Trăiască Croația neatârnată.

Noi nu suntem ca ungurii!

Urmează la cuvânt Supilo.

Ziarele ungurești, zice el, nu înțeleg lupta noastră. Noi nu vrem să facem o politică de cuceriri în Balcani. Misiunea noastră este alta. Vrem să apărăm răsăritul de năvălirea apusului, de acel *Drang nach Osten* al Europei, după cum în trecut am apărat apusul de năvălirea răsăriteană a trecutului. Implinind această menire, apărăm în același timp și libertățile noastre. Politica aceasta ne-a călăuzit și ea a dat naștere rezoluției dela Fiume. A fost o tactică strălucită, căci am răsturnat domnia mamelucilor (a partidului zis »național« — N. R.). Am voit să colaborăm cu ungurii pentru binele popoului nostru, dar în loc de înțelegere, am primit dela aliații noștri o palmă. (Mare sgomot, *Jos Kossuth obraznicul! Jos Werkerle! Jos măcelarul jidan!*)

Proiectul de lege despre căile ferate ne-ar fi făcut iluzorii orice drepturi. (Jos ungurii!) Ungurii au cercat să ne îmbuneze și să ne îndulcească cu hatăruri personale. *Au crezut că și noi suntem ca ei, că ne vom vinde pe avantajii materiale, pe sinecuri și posturi grase. Au socotit că odată ajunși la putere vom face ca ei, vom jefui și vom prăda bugetul, umplându-ne buzunarele ca ei.* Dar s'au înșelat amarnic. (Strigăte fruntunoase: *Jos cu ungurii!! Jos limba ungurească!!*) Vom renunța la toate, dar nu vom renunța niciodată la drepturile Croației! (Aplauze).

Szterényi dat de gol.

În discuții particulare, între patru ochi, ei au recunoscut că avem dreptate, dar spuneau că li-e frică de națiunea lor care i-ar ucide cu pietri, dacă ar îndrăzni să cedeze. Pare-că pe noi nu ne-ar fi ucis cu pietri dacă cedam.

Supilo arată în manuscris original propunerea lui Szterényi către croați, care îi

sfătuiește să protesteze împotriva proiectului, și să nu recunoască legalitatea acestuia. Noi am răspuns însă: Nu vă vom îngădui nici să răsuflați măcar, până nu vom dobândi toate drepturile noastre constituționale depline, până nu ni-se va garanta deplina noastră libertate economică și politică. Un mare bărbat de stat ni-a spus (Strigăte: Justh!): »Este o nebunie, cum vă tratează!«

Este rușinea parlamentarismului unguresc felul cum proiectul a fost votat. Guvernul unguresc a răpit Croației guvernul său național, numai spre a vota un proiect de al ministrului său de comerț. În locul lui a numit pe un nemernic dela care *nici măcar un câne cinstit* nu ar primi vre-o însărcinare. Face făgăduiala că imediat după deschiderea camerei, *Rakodezay va fi pus sub acuză.*

Tactica croaților.

Despre tactica viitoare a coaliției spune următoarele: 1. Nu vom demisiona din mandatele noastre, căci 2—3 trădători cari ar rămâne în cameră ar putea să adopte orice lege împotriva Croației. 2. La toamnă ne înapoiem la Budapesta și vom arăta că din compromis nu se va alege nimica. **Vom face obstrucție împotriva proiectelor militare și vom pune toată monarhia în criză.** 3. La deschiderea camerei croate Rakodezay va fi pus în stare de acuză. **Dacă dieta va fi dizolvată vom rupe orice legătură cu Ungaria.**

Toate câte am spus sunt vorbe chibzuite bine și înțeleg greutatea lor.

După cuvântarea deputatului Mazuranici, adunarea votează încredere deputaților și protestează împotriva ilegalităților guvernului unguresc.

Cazul Potocineac.

Cazul deputatului Potocineac este încă în amintirea tuturoră. Vicepreședintele Rakovszky îi retrăsese cuvântul pe timpul obstrucției croate, iar Potocineac, într'un moment de supremă indignare, amenințase cu pumnul. Comisiunea de imunitate îl osândișe să ceară scuze camerei.

Acum Potocineac publică în ziarul »Novosti« o scrisoare adresată președintelui Justh, spunând că nu va cere camerei scuze. Conștiința mea, zice el, este curată de orice muștrare că aș fi greșit cu ceva împotriva camerei. Dacă s'a comis o greșală, ea vine din partea președintelui, care mi-a retras cuvântul atunci când am vrut să-mi exercit dreptul de delegat al Croației și Slavoniei în camera ungurească. Nu eu sunt vinovat și nu vreau să disculp pe adevăratul vinovat de greșala comisă de el, luându-o asupra mea.

Supilo despre declarațiile lui Lueger.

În numărul de ieri al ziarului său »Novi List« Supilo publică un articol despre declarațiile lui Lueger.

Nu voim să primim ideea lui Gross-Oesterreich, căci am văzut că Austria în Dalmația și Bosnia vrea să germanizeze și națiunea germană vrea să aibă hegemonia în noua întocnire. Azi ce-i drept luptăm împotriva Ungariei, dar nu ne vom arunca în brațele imperialismului austriac.

Ni-se pare că declarațiile lui Supilo sunt mai mult inspirate de oportunism decât de adevărata sa convingere.

Chestiunea croată în camera austriacă.

Un deputat sârb, Baleac, a continuat azi discuția în camera austriacă despre criza croată. Înaintea lui vorbise deputatul Red-

lich, cerând între altele, ca ambasadorii noștri, să fie oameni pricepători ai chestiilor economice și comerciale.

Baleac spune că limba bosniacă a fost declarată o limbă deosebită, deși ea nu-i decât limba sârbească. Primul ministru Werkerle a aruncat deputaților croați acuza că sunt trădători, deși ei nu au făcut alta decât și-au apărat drepturile.

Dr. Frank pentru Marea-Croație.

Correspondentul lui »P. Li« publică un interview cu dr. Frank.

— Ce să mai desmint știrile Dv.? Avem judecători și procurori excelenți, pentru ce nu fac cercetări ca să dovedească conjurația cu care sunt învinuit? Să-mi cerceteze toate faptele, să-mi spioneze fiecare pas, și să-l dea în vileag!

Cu prilejul ultimei deputațiuni regnicolare am fost în contact cu mai mulți șefi ai politicii ungurești. Membrii partidului kossuthist mă îmbrățișau și unul dintre ei îmi strigă:

— Vino să te strâng la pieptul meu!

Altul, un înalt dignitar, mă rugă să stăruim în politica asta cu toate piedecile ce ni-se pun. În interesul Ungariei, politica asta va trebui să triumfe. Când ajunseră însă în majoritate, nu mai voiau să știe nimica de promisiunile lor cavaleresti. De atunci nu am mai avut contact cu oamenii politici unguri. Când rezoluția dela Fiume s'a făcut eu i-am prevenit și pe șefii coaliției — dar zadarnic.

Cât privește planurile mele pentru Marea-Croație, fac mărturisiri sincere: Scopul partidului nostru este de-a uni toate puterile croate, va să zică Croația de azi, Bosnia, Herțegovina, Dalmația, Istria și țările slovene, pentru a forma un stat puternic și unitar și pentru a asigura neatârnatărea lui în sinul monarhiei Habsburg. Cine ajută Croația în realizarea acestui scop, acela este prietenul ei, iar cine o asuprește, o robește și suge, acela nu va avea niciodată simpatia ei

Revista ziarelor.

Un ziar maghiar despre băncile noastre. Socialism între români!?

Băncile noastre sunt luate foarte adeseori la țântă din partea presei maghiare. De astădată cetim niște păreri maghiare cu totul contrare celor de până aci, referitoare la băncile noastre, în ziarul »Pesti Napló«, nrul 173.

Iată întreg articolul:

În tot chipul e caraghios felul, cum se tratează la noi chestiile, cari nu sunt așa zise patriotice. De pildă institutele de bani ale naționalităților, ori și între acestea cea care lucrează cu clopot mai mare: Albina. Aici auzim îngrozirile patriotice, cari se pornesc din când în când, dar de zece ori douăzeci de ani nici spaima, nici cauzele, cari o provoacă, nu se schimbă. Se publică faptele: Albina cumpără de-o pildă proprietățile nemeșilor ardeleni scăpătați. Iar întristarea erumpe fortissimo: pierim, ne nimicim, cu acorduri finale. Se publică apoi alte fapte: micile Albine, organizate în diferitele orașele din Ardeal, Economii, Someșenele și soațele cumpără din nou o grămadă de proprietăți maghiare și auzim din nou staccato și piano vechiul cântec: pierim, ne nimicim! Și aceste melodii sunt astfel puse pe note, că partea dureroasă se referă la maghiar, iar cea veselă și voioasă la valahi. Dar mai e și altceva. O sumedenie de sociologi de-ai noștri s'au ridicat ca distinsă capacități, scriind în broșuri, în cărți și în romane mântuitoare, cari ar fi modalitățile cele mai potrivite pentru mântuirea ungu-

Szterényi dat de gol.

În discuții particulare, între patru ochi, ei au recunoscut că avem dreptate, dar spuneau că li-e frică de națiunea lor care i-ar ucide cu pietri, dacă ar îndrăzni să cedeze. Pare-că pe noi nu ne-ar fi ucis cu pietri dacă cedam.

Supilo arată în manuscris original propunerea lui Szterényi către croați, care îi sfătuiește să protesteze împotriva proiectului, și să nu recunoască legalitatea acestuia. Noi am răspuns însă: Nu vă vom îngădui nici să răsuflați măcar, până nu vom dobândi toate drepturile noastre constituționale depline, până nu ni-se va garanta deplina noastră libertate economică și politică. Un mare bărbat de stat ni-a spus (Strigăte: Justh!): »Este o nebunie, cum vă tratează!«

Este rușinea parlamentarismului unguresc felul cum proiectul a fost votat. Guvernul unguresc a răpit Croației guvernul său național, numai spre a vota un proiect de al ministrului său de comerț. În locul lui a numit pe un nemernic dela care nici măcar un câne cinstit nu ar primi vre-o însărcinare. Face făgăduiala că imediat după deschiderea camerei, Rakodczay va fi pus sub acuză.

Tactica croaților.

Despre tactica viitoare a coaliției spune următoarele: 1. Nu vom demisiona din mandatele noastre, căci 2—3 trădători cari ar rămâne în cameră ar putea să adopte orice lege împotriva Croației. 2. La toamnă ne înapoiem la Budapesta și vom arăta că din compromis nu se va alege nimica. Vom face obstrucție împotriva proiectelor militare și vom pune toată monarhia în criză. 3. La deschiderea camerei croate Rakodczay va fi pus în stare de acuză. Dacă dieta va fi dizolvată vom rupe orice legătură cu Ungaria.

Toate câte am spus sunt vorbe chibzuite bine și înțeleg greutatea lor.

După cuvântarea deputatului Mazurani, adunarea votează încredere deputaților și protestează împotriva ilegalităților guvernului unguresc.

Cazul Potocineac.

Cazul deputatului Potocineac este încă în amintirea tuturora. Vicepreședintele Rakovszky îi retrăsese cuvântul pe timpul obstrucției croate, iar Potocineac, într'un moment de supremă indignare, amenințase cu pumnul. Comisiunea de imunitate îl osândi să ceară scuze camerei.

Acum Potocineac publică în ziarul »Novosti« o scrisoare adresată președintelui Justh, spunând că nu va cere camerei scuze. Conștiința mea, zice el, este curată de orice muștrare că aș fi greșit cu ceva împotriva camerei. Dacă s'a comis o greșală, ea vine din partea președintelui, care mi-a retras cuvântul atunci când am vrut să-mi exercit dreptul de delegat al Croației și Slavoniei în camera ungurescă. Nu eu sunt vinovat și nu vreau să disculp pe adevăratul vinovat de greșala comisă de el, luându-o asupra mea.

Supilo despre declarațiile lui Lueger.

În numărul de ieri al ziarului său »Novi List« Supilo publică un articol despre declarațiile lui Lueger.

Nu voim să primim ideea lui Gross-Oesterreich, căci am văzut că Austria în Dalmația și Bosnia vrea să germanizeze și națiunea germană vrea să aibă hegemonia în noua întocmire.

Azi ce-i drept luptăm împotriva Ungariei, dar nu ne vom arunca în brațele imperialismului austriac.

Ni-se pare că declarațiile lui Supilo sunt mai mult inspirate de oportunism decât de adevărata sa convingere.

Chestiunea croată în camera austriacă.

Un deputat sârb, Baleac, a continuat azi discuția în camera austriacă despre criza croată. Înaintea lui vorbise deputatul Redlich, cerând între altele, ca ambasadorii noștri, să fie oameni pricepători ai chestiilor economice și comerciale.

Baleac spune că limba bosniacă a fost declarată o limbă deosebită, deși ea nu-i decât limba sârbească. Primul-ministru Wexlerle a aruncat deputaților croați acuza că sunt trădători, deși ei nu au făcut alta decât și-au apărat drepturile.

Dr. Frank pentru Marea-Croație.

Corespondentul lui »P. L.« publică un interview cu dr. Frank.

— Ce să mai desmint știrile Dv.? Avem judecători și procurori excelenți, pentru ce nu fac cercetări ca să dovedească conjurația cu care sunt învinuit? Să-mi cerceteze toate faptele, să-mi spioneze fiecare pas, și să-l dea în vileag!

Cu prilejul ultimei deputațiuni regnicolare am fost în contact cu mai mulți șefi ai politicii ungurești. Membrii partidului kossuthist mă îmbrățișau și unul dintre ei îmi strigă:

— Vino să te strâng la pieptul meu!

Altul, un înalt dignitar, mă rugă să stăruim în politica asta cu toate piedecile ce ni-se pun. În interesul Ungariei, politica asta va trebui să triumfe. Când ajunseră însă în majoritate, nu mai voiau să știe nimica de promisiunile lor cavaleresti. De atunci nu am mai avut contact cu oamenii politici unguri. Când rezoluția dela Fiume s'a făcut eu i-am prevenit și pe șefii coaliției — dar zadarnic.

Cât privește planurile mele pentru Marea-Croație, fac mărturisiri sincere: Scopul partidului nostru este de-a uni toate puterile croate, va să zică Croația de azi, Bosnia, Herțegovina, Dalmația, Istria și țările slovene, pentru a forma un stat puternic și unitar și pentru a asigura neatârnrarea lui în sinul monarhiei Habsburg. Cine ajută Croația în realizarea acestui scop, acela este prietenul ei, iar cine o asuprește, o robește și suge, acela nu va avea niciodată simpatia ei

Congresul internațional de petrol în România.

Consiliul de miniștri a dat d-lui inginer inspector general Anghel Saligny, președintele congresului internațional de petrol, depline puteri de a face tot ceea ce va crede util în interesul reușitei congresului. Consiliul de miniștri a invitat toate autoritățile publice și instituțiile să dea tot concursul lor d-lui Saligny.

Dl Saligny desfășoară o activitate remarcabilă în îndeplinirea acestei misiuni ce i-s'a încredințat. E vorba ca expozițiunea ce va însoți congresul să se facă în unele din pavilioanele fostei expoziții jubilar.

Presă străină se ocupă, cu deosebit interes, de acest congres.

»Petroleum Review« din Londra, reproduce toate statisticele publicate în »Monitorul Petrolului« asupra producției României în 1907.

»Frankfurter Zeitung« reproduce statisticele relative la producțiunea României pe anul 1907,

ocupându-se și de situațiunea principalelor societăți.

»Bollettino del Finanze« reproduce statisticele relative la producțiunea universală pe anul trecut.

»Le mois scientifique et industriel« reproduce în întregime statisticele relative la producțiunea de petrol brut a României până în prezent.

»Bollettino del Finanze« reproduce statisticele asupra exportului de produse petrolifere române pe anul 1907.

»Le Moniteur du Commerce« din Bruxelles reproduce expunerea statistică și economică asupra dezvoltării mari ce a luat industria de petrol dela noi.

»Le mois scientifique et industriel« reproduce statisticele asupra evoluțiunei industriei române de petrol în ultimii 40 de ani.

Dl Saligny a fost primit deunăzi în audiență de M. Sa Regele căruia i-a făcut o expunere a diferitelor lucrări pregătitoare în vederea acestui congres.

Majestatea Sa a ascultat cu un deosebit interes expunerea făcută și s'a interesat de aproape de progresele producțiunei și exportului petrolului românesc.

Industria română de petrol în 1906.

Consulul Germaniei la București a publicat nu de mult următorul interesant raport asupra industriei românești de petrol în 1906:

Anul 1906 a fost cel mai strălucit an pe care l-a înregistrat până acuma industria română de petrol. Aceasta însă nu înseamnă că și din punctul de vedere financiar anul a fost bun și pentru proprietarii de mine; în privința aceasta trebuie să așteptăm dările de seamă anuale pentru a putea face o idee. În general supracapitalizările și cheltuielile mari de exploatare simt mereu lipsurile de care suferă, în măsură mare, industria românească de petrol.

Un raport al viceconsulatului nostru din Ploiești conține un tablou cuprinzător al mersului progresiv al industriei de petrol românești. În ce privește starea financiară a societăților existente la sfârșitul lui Decembrie 1906 raportul menționat dă următoarele date, la care trebuie arătat că cifrele dintâi indică mărimea capitalului la sfârșitul lui 1906, iar cifrele din parantez capitalurile la sfârșitul lui 1905:

Producători: Steaua română 46 milioane (40.000.000) Regatul român 24 milioane (5.000.000), Internaționala 12 milioane (12.000.000), Buștenari 10 milioane (10.000.000), Sylva 10 mil. 5 sute mii, Italo-română 15 mil., Credit Petrolifer 5 milioane (3.000.000), Româno-Americana 12 mil. 500 000 (5 mil.) Berca Petrol C-nie 3 mil. 250 mii (3.250.000), Neederland Petrol C-nie 2.500.000 (2.500.000), Columbia 4.500.000 (1.200.000) Arnheemsche Petr. C-nie. 1.617.000 (1.176.000) Societatea română pentru industria petrolului 1.607.500 (1637.000) Speranța 1 mil. 5 sute mii (1.500.000), Soc. des petroles roum. 1.250.000 Matiza 1 mil. 250 000, Galo-romana 1.500.000 (1 mil. 120 000), Dâmbovița 400 000 (400.000) Oltenia 300.000 (300.000), Izvorul 200 mii (200.000) Pasărea 200.000 (200.000) Ialomița 200.000, Petrolifera 1.500.000, Alpha 1.000.000. Soc. anon Raky 2 milioane Prima soc. rom. de foraj 750.000, Nafta 1.600.000, Moreni-Filipești 3 sute mii lei.

Societățile de rafinerii: Aurora 7 milioane 450 mii (7.450.000), Vega 3 mil. 750 mii (3.750.000), Aquila Fr. Română 3 milioane (3.000.000) lei. La aceasta mai trebuie observat că societatea »Misișoara-Buștenari« și-a vândut tot avutul societății »Aquila Franco-Română« și că societatea »Telega Oil Cy.« s'a transformat în »Sylva«.

»Steaua Română« a dat în 1906: 7 la sută dividendă față de 8 la sută în anul precedent. Internaționala 6 la sută față de 7.3 la sută. Aurora 5 la sută față de 5 la sută. Societățile »Buștenari« și »Aquila Franco-Română« au dat în 1906 dividende urcate: de o la sută față de 5 la sută și de 6 la sută față de 5 la sută. Alte societăți, cum Arnheemsche, Calo-Română, Ialomița etc. nu dau nici un dividend. Rezultatul celorlalte societăți nu sunt încă cunoscute.

Tabela următoare arată tabloul producțiunei de petrol în ultimii 4 ani:

degetelor inprimat într'unul din păharele găsite pe masă. Păharul a fost trimis secției dactyloscopse a poliției din Budapesta. Cercetările sunt încă fără rezultat.

Dela frați.

Serbarea din ziua libertății în Cleveland a avut un succes strălucit. Puține adunări românești a fost așa bine cercetate și au decurs în însuflețire așa mare.

Sărbarea a fost aranjată de parohia românească Sa. Helena prin comitetul ei, în frunte cu parohul Lucaciu și Nic. Lupescu cari mai mult au lucrat pentru reușita petrecerii.

Deosebită plăcere a cauzat venirea reprezentanților celorlalte naționalități. Îndeosebi rușii au venit într'un număr atât de mare, încât au adus la început comitetul în confuziunea cea mai mare, neașteptându-se la așa o mulțime de oameni.

Sărbarea a decurs conform programului, și nu simțesc o lipsă mai mare, ca să o descriu mai pe larg, deoarece toată lumea bună românească a fost de față, și ar fi numai o repetiție de prisos.

Dimineața a fost slujba solemnă celebrată de trei preoți; au cântat corurile românești și rusești. Au fost predici în limba românească și rusească. Lume a fost atât de multă, încât stătea afară prin curtea bisericii, și pe stradă.

Părintele Lucaciu a rostit aici o rugăciune pentru martirii noștri și eroii noștri naționali căzuți pe câmpul de luptă; asemenea pentru reușita luptei ce o duc deputații noștri în dieta țării, pentru câștigarea libertății naționale. În ochi s'au strâns lacrimi, iar în inimi durere și dor de luptă.

Cu finea slujbei s'a aranjat un convoiu impozant, și cu două muzici în frunte am plecat cu toții spre grădina. Aici a decurs partea cea mai însemnată a zilei, rostindu-se vorbiri care de care mai frumoase și înflăcărâte, cari toate s'au ocupat cu luptele bravilor noștri de-acasă. Corurile au cântat hori și doine naționale.

Sfârșindu-se programul tineretul s'a pus la joc și până târziu noaptea și-a petrecut în voia cea mai bună.

Surprindere plăcută a făcut frumoasele noastre danțuri naționale jucate cu multă dibăcie de tinerii: Ioan Dragomir și Teodor Pop. (»Românul«).

Din străinătate.

Interviewul lui Bülow.

Nouă amănunte. Am anunțat în numărul nostru trecut despre interviewul, pe care l-a avut corespondentul ziarului francez »Figaro« Huret cu cancelarul imperiului german Bülow. Acum se dau următoarele amănunte:

Cancelarul german a vorbit între altele și despre întrevederea dela Ischl a împăratului Wilhelm și a fostului ministru francez Etienne. Bülow a zis lui Huret despre împăratul german: »Împăratul e așa afabil și draguț cu politicianii D-voastră, încât nu mă mir că face cea mai bună impresie asupra lor.« — Intrebând Huret, că se poate lumea aștepta deocamdată la pace, Bülow a zis răsând: »Intrebă pe oracolul din Delphi!«

Huret a întrebat apoi pe cancelar, că crede în »pericolul galben«. Bülow a zis: »Nu cred în »pericolul galben«. Poporul japonez e cu mult mai cuminte și de o maturitate politică mult mai mare, decât a face planuri, cari tind a ocupa Europa«. Corespondentul ziarului francez a vorbit apoi despre situația politică în Germania. Bülow a declarat, că socialismul nu e destul de tare spre a învinge partidele burgheze. Cât timp liberalii și conservatorii vor ține laolaltă, socialismul nu vor ajunge dătători de ton. Vorbind în urmă despre relațiile franco-germane cancelarul german a declarat că Franța și Germania stau în relații corecte, cari cu timpul pot să devină chiar amicale.

Germania și Anglia.

Intâlnirea monarhilor. Ziarul german »Vossische Zeitung« anunță din sorginte sigură, că împăratul Wilhelm și regele E-

duard se vor întâlni între 14 și 14 August. Locul întrevederii nu se cunoaște încă; probabil în Wilhelmshöhe. Regele Eduard l-a invitat pe Wilhelm II în Anglia. Wilhelm II va fi însoțit probabil de împărăteasa.

Rusia.

Țarul și tribunalele militare. Țarul a sancționat o lege adusă de înaltul tribunalul militar, conform căreia procedura contra persoanelor judecate de tribunalele militare se scurtează. Cu aceasta se introduc de facto tribunale marțiale.

Corea și japonezii.

Rezistența coreenilor. În Corea lucrurile nu merg așa ușor, cum credeau japonezii la început. Populația coreeană e cu mult mai nemulțumită, rezistența e cu mult mai energică, decât se așteptau japonezii, când au detronat pe împăratul coreean. Acum japonezii sunt decși a-și asigura Corea chiar prin putere armată și o mulțime mare de trupe e în drum spre Corea. Se înțețe: nici nu mai începe îndoială că japonezii vor cucerii peninsula coreeană. E numai chestie de un scurt timp. Dacă japonezii au bătut pe cel mai înfricoșat stat militar, cu cât mai ușor vor termina cu coreenii slabi și demoralizați.

Turburările din Seoul. Sâmbătă seara o mulțime agitată a asediat casa ministrului președinte, care e amic al japonezilor. Ministrii au fugit la ambasada japoneză. Au sosit trupe japoneze într'ajutor. S'a iscat o luptă, în care s'a făcut uz și de arme. Se zice că există o conjurație coreeană contra guvernului; capul acestei conjurații e fostul împărat. După comunicatul oficios în luptele de Sâmbătă între japonezi și trupele coreene au căzut morți zece japonezi și 30 de răniți. Nu se știe câți coreeni au căzut. Mulțimea a dărâmat casa ministrului președinte. Armata japoneză nu e destul de tare, spre a dezarma pe coreeni. Populația e numai japonezilor dușmănoasă, europenii sunt cruțați. Și armata coreeană sprijinește populația și e dușmană japonezilor. Din Japonia s'au trimis mai multe regimente contra Coreei, căci japonezii se tem că răzcoalele să nu se întindă tot mai tare. — Noul împărat coreean e idiot. —

Persia.

O telegramă din Teheran anunță, că marele vizir al Persiei a fost omorât. Impreună cu el au fost omorâți patrușprezece partizani de ai lui.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 24 Iulie n. 1907.

— Familia regală română face de un timp încoace multe excursiuni cu automobilul prin jurul Sinaiei, mai ales spre Predeal. Aceste excursiuni în aerul curat dela munte îi fac bine regelui, care e acum spre bucuria tuturor românilor, deplin sănătos. Și Sâmbătă după-amezi părechia regală română a fost la Predeal, cu automobilul și a petrecut în societatea ministrilor Brătianu și Stelian și a primarului capitalei Vintilă Brătianu. Suveranii au fost salutați cu iubire și stimă. Seara s'au întors la Sinaia, tot cu automobilul.

— Regele Petru al Serbiei va călători însoțit de ministrul-președinte Pasici, ministrul de interne și de curte Petrovici, la băile din Breslovaș, unde va petrece câteva săptămâni.

— Dela colonia română din Viena. Sâmbătă seara a avut loc la clubul român din Viena, o serată la care au luat parte toți români cari se aflau la Viena. Dr. Lazăr Popovici a ținut o conferință asupra importanței sentimentului național, la românii ce trăesc în străinătate.

Clubul român a hotărât să procedeze cu energie contra excrocilor români cari s'au ivit în ultimul timp prin Viena și Austria.

Uimirea generală a produs-o în tot timpul serei Capela din Ulrichs Kirchen, de dr-ul Aurel Moldoveanu care a delectat asistența numai cu cântece românești.

Pe lângă aceasta s'au servit și bucate românești, așa că întreaga societate a avut impresia că se află în țara ei natală.

— Alegerea din Buteni. Completăm știrea dată în numărul nostru de Marți privind la alegerea din Buteni, în chipul următor: *Traian I. Magier* din Săturău a întrunit 188 voturi, Simeon Leucuța din Chișlaca 3 voturi, iar Virgil Mihulin din Comlăuș 2 voturi.

— Slovaci din America. Ziarul șovinist »Budapesti Hirlap« se plânge că slovacii din America nu-și uită de frații lor din Ungaria și protestează contra asuprirei lor. Acum anunță, cu părere de rău se înțețe, că societatea femeilor slovace din Homestead au ales pe preotul slovac din Rosenberg Hlinka și pe deputatul însuflețit Juriga, cari sufer pentru națiune, de membri de onoare. Bine fac slovacii din America, dacă nu-și uită de frații lor asupriți.

— Balonul dirigiabil. Se pare că balonul cu cârmă devine un lucru nu mai mult din povești numai, ci o realitate. În Franța chiar ministrii se urcă în balonul dirigiabil și fac călătorii prin aer, fără a le fi teamă că balonul ar putea cădea. Se telegrafează din Paris, că ministrii Clemenceau și Picquart s'au urcat Luni pe balonul dirigiabil militar »Patrie« și au făcut o plimbare aeriană deasupra Parisului. Despre acest eveniment destul de însemnat, — însemnat mai ales din faptul, că mașinăria a funcționat cum nu se putea mai bine și balonul s'a reintors tot la punctul de plecare — se dau următoarele amănunte: Cam pe la mijlocul drumului s'a crepat o țevă a mașinăriei. Apa ferbinte, care curgea din țevă a rănit ușor pe ministrul-președinte Clemenceau. Ministrul de război Picquart a rămas neatins. În 20 minute țevă a fost reparată, tocmai pe când balonul zbura deasupra palatului invalizilor. Balonul s'a întors tocmai acolo, de unde u plecat. Nu s'a întâmplat la cârmă balonului nici cea mai mică iregularitate. Prim-ministrul Clemenceau a declarat, că se simțea foarte bine și sigur pe balon.

— Statistica oficială arată că în comitatele din Ardeal unde locuiesc mai mulți români, sunt cei mai mulți oameni înaintați în vârstă. Românii trăiesc deci mai mult.

— Sosirea vaporului »Dacia« în Constanța. Duminecă la orele 9 dimineața a sosit noul vapor român »Dacia« supt comanda maiorului Popovăț în portul român Constanța. Vaporul era așteptat de o mulțime mare de oameni, cari aclamau sosirea lui. Toate vapoarele din port erau frumos pavoazate. Când imposantul vapor lăsă ancora, muzica militară intonă imnul național și toate vapoarele salutară cu sunete de sirene. Noul vapor »Dacia« are aceeași construcție, ca »Împăratul Traian«, cu deosebirea, că e mai mare și mai luxos și bogat aranjat.

— Cu balonul peste Alpi. Am anunțat deja că aieronautul elvețian Spelterini va întreprinde o îndrăzneată călătorie cu balonul peste munții Alpi. Acum se scrie, că Spelterini într'adevăr s'a înălțat cu balonul »Augusta« din comuna Andermate, care e situată la o înălțime de 1400 metri deasupra mării. Un public enorm a fost de față la înălțime. Se crede că Spelterini va avea noroc, fiind timpul favorabil.

— Făptuitorii crimei oribile din Dános, deși poliția face totul pentru a-i prinde, încă tot nu sunt cunoscuți. Jandarmii au prins o mulțime de bande de țigani corturari, dar nu s'a putut dovedi despre nici o bandă, că e aceea, care a

In adevăr este înviere!

O foarte interesantă istorie din viață, cuprinzând adevărul până la ultima slovă, s'a întâmplat an în luna lui Iulie în o zi frumoasă de vară în casa bătrânului Barbu. Ședea bătrânul Barbu în jeț în curte împreună cu nepoții săi — copii săi, toate neamurile și prietenii săi. Deodată strigă:

Puternice părinte a cerurilor! Cum să-ți mulțumesc că în un vis ai trimis la mine pe îngerul tău, care m-a mântuit de boala de 4 ani și de cumplitele dureri redându-mi iarăși sănătatea avută, puterea mea și fericirea familiei mele

La auzul acestor vorbe fie-care l'a rugat pe bătrânul Barbu de 83 de ani, ca înainte de ce ar muri, să lase

moștenire urmașilor săi i deslegarea se cretului. La acesta Barbu bătrânul și-a răsucit mustățile lui mari și dese, ce le-a dobândit prin pomadie și a început să vorbească. Iubită soție copii și toți câți sunteți în jurul meu. În noaptea zilei prime de Crăciun mi-s'a arătat în vis un înger ținând în mână ceva medicament și mi-a zis: *Barbule, Barbule ascultă vorbele mele!* Trebuie să mori! Dar totuși mai există un leac de mântuire: Dimineea când te scoli vei scrie momentan o epistolă la Dobrișin, lui GROSZ NAGY FERENCZ ca să-ți trimeată balzamu lui Király unicul leac de mântuire, bun contra boalei de stomac, podagrei, boalei de piele, astmă, răceală, boală de ficat inimă și splină.

Am făcut așa. Am comandat balzamu Király și după a patra întrebare am început să-mi redobândesc sănătatea. Astfel iubiți cetitori urmași-mi pilda și țineți pururea în casa voastră câte o sticlă de balzamu Király pentru de lăturarea bolii.

Pentru-ce întrebunțează în spitalele din străinătate întotdeauna

renumitul **BALZAM KIRÁLY**,

renumitul balzamu Király e cel mai sigur și mai de preț medicament contra podagrei,

renumitul balzamu Király e neapărat de lipsă la reumă, dureri pe picioare și șele,

renumitul balzamu Király e totdeauna folositor și are efect sigur la tot felul de dureri externe și interne.

O sticlă mare 2 cor. 65 fil., 3 sticle mari 6 cor 65 fil. pe lângă rambursă, unicul preparator.

Grosz Nagy Ferencz

farmacist,

DEBRECZEN, COLȚUL STR. ȘAȘ

„Laboratoire Cosmétique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio. Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. În casuri de tot grave și pilulele „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Klg: cântărea dl Dr. Gera Attila din Volsánka, care din tuberculoasă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 130 Klg.

slabilor cari doresc să se îngrășe și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dlu Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei laște sunt deplin mulțumit. Cu stîmă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dlu sirupul Hypophosphat, recunosc că și în-cenușă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele Dvoastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delături pistrui, petele de ficat, so întrebunțezi

CREMA-ALIFIA-**MATILD** 1 coroană.
SAPUNUL 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scrisă prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebunțează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrise nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebunțând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmétique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență dlu România se recere în limba franceză sau germană.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiasă (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélcsch îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiasă l'am primit cu mulțămărită; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomac, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere da cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomac, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut

Minunatul Spirit de ghiasă a întrecut D-Tale — Spirit de ghiasă toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stîmă

Kékellő

Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiasă (jégzesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiasă.

A tkár

Bander Gábor, măsur.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e laudat **spiritul de ghiasă.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă se numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

An sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“ putere raselor de 100
lumini pe oră 3 fileri.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre,
indeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).

AMESTEC DE CAFEA PRĂGITĂ INDIANĂ

e cea mai bună, cea mai aromatică, cea mai cercată și totuși cea
mai ieftină cafea dintre toate cele cunoscute până acum.

Se capătă în ARAD numai a

Bothstein Mór

Telefon 350. prăvălia de delicatose și specele „La pisica neagră“ Telefon 350

Arad, piața Szabadság nr. 3.

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că amestecul de
cafea făcut de mine, va fi compus numai din **cafea nobilă de
India sudică**, de trei ori pe săptămână, cu mașini de prăgit ale
mele foarte comandate spre acest scop, chiar de aceia mă adre-
sez cu aceia rugare către publicul din Arad și jur se binevoiască
se facă la mine o încercare, să se convingă despre cele spuse.

Amestecul de cafea indiană pregătită, se poate căpăta
în următoarele pachete: $\frac{1}{8}$ klg. 50 fil., $\frac{1}{4}$ klg. 1 cor., $\frac{1}{2}$ 2 cor.

Magazin mare de :

Vinuri de șampanie franțuzesti și ungurești,
liquer din țară și străinătate, precum tot felul
de articoli de specerie.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, $4\frac{1}{4}$, $4\frac{1}{2}$, $4\frac{3}{4}$
și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spe-
sele de intabulare, convertez datorile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

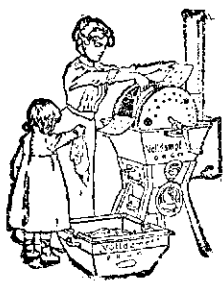
pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utcza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitorii de afaceri abili
și demni de încredere.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Mașina de spălat cu
aburi („Teligöz“)
sistem JOHN.

Cea mai perfectă mașină de
spălat a actualității!

În raport cu spălatul
cu mâna, se economi-
sesc 75% din timp,
lucru, săpun, soadă apă
și combustibil.

Rufele
se cruță.

Aparat de spălat, fierț,
aburit și desinfectant
totodată.
Ocupă loc mic.

Garanție: se trans-
poartă pentru înc-
ercare fără nici
un obligament.

Deposit stabil:

Pöhm János

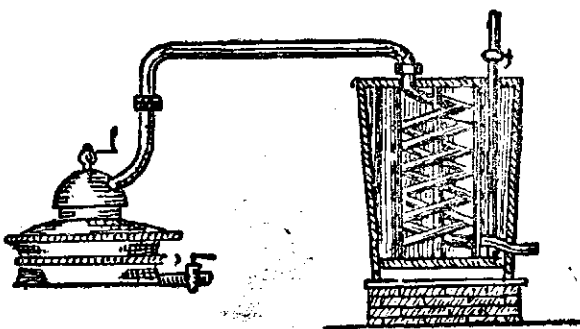
ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Recomand tutu-
ror fierbătorilor de
rachie și de spirt
căldările

mele cele mai nouă
și de construcția
cea mai nouă, bre-
vetate, făcute după
sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fierț rachie pregătesc în atelierul meu injectoare
practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în maga-
zinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan
comandă mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă
de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco pre-
țuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆ, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.